

HOD Helse og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Vår ref:
18/13604-5
Oppgis ved all henvendelseDeres ref:
20/562Saksbeh.:
uxhaeeDato:
06.05.2020

Høringsuttalelse fra Oslo universitetssykehus HF: Høring av forslag til lovendringer – Enkelte unntak fra taushetsplikten og utvidelse av varslingsplikten til Statens undersøkelseskommisjon

Oslo Universitetssykehus HF (OUS) viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev datert 7. februar 2020 der forslag til lovfesting av kliniske etikkomitéer, enkelte unntak fra taushetsplikten i helsepersonelloven og en utvidet varslingsplikt til Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten ble sendt på høring. Høringsfristen er tirsdag 7. mai 2020.

Adgang til å dele taushetsbelagte opplysninger med kliniske etikkomitéer

OUS synes det er positivt at ordningen med kliniske etikkomitéer lovfestes og at forholdet til taushetsplikten søkes løst gjennom forslag til ny § 29 d i helsepersonelloven.

Av forslaget til ny helsepersonelloven § 29 d fremgår det at helsepersonell kan «som hovedregel» bare gi opplysninger som er omfatta av lovbestemt taushetsplikt til en klinisk etikkomité dersom det er innhentet samtykke fra den opplysningene direkte gjelder. OUS vil forslå at det i lovteksten avklares hvorvidt det er helsepersonellens taushetsplikt etter helsepersonelloven § 21 det siktes til.

Det er videre et spørsmål om dette skal forstås slik at det bare kan være etter samtykke at slike opplysninger kan gis videre og at det eneste unntaket er de tilfeller som omfattes av andre ledd? Vil ikke noen av de andre unntakene i for eksempel helsepersonelloven § 23 kunne komme til anvendelse? I så fall bør dette fremgå av lovteksten.

I forslag til ny § 29 a siste ledd fremgår det at «Reglene om taushetsplikt gjelder tilsvarende for den som mottar opplysningene». Innebærer dette at den som mottar opplysningen har taushetsplikt etter helsepersonelloven eller spesialisthelsetjenesteloven, jf. forvaltningsloven? Dette kan ha betydning dersom medlemmer blir innkalt som vitne i rettsaker, ettersom det er forskjell på den profesjonsbestemte taushetsplikt som følger av helsepersonelloven § 21 og den taushetsplikt som påhviler andre ansatte i spesialisthelsetjenesten som ikke faller inn under legaldefinisjonen av

Vår dato
06.05.2020

Vår referanse
18/13604-5

helsepersonell eller samarbeidende etter helsepersonelloven § 25 siste ledd, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 6-1.

Det er også et spørsmål om nærmeste pårørende i visse tilfeller kan samtykke på vegne av pasienten, jf. helsepersonelloven § 22. I så fall bør også dette fremgå av lovteksten. OUS merker seg at høringsnotatet er uten merknader til de enkelte paragrafer, noe som kan gjøre det noe krevende å forstå hva som egentlig er ment.

Det fremgår av høringsnotatet at det at en konkret sak har vært drøftet i komitéen, bør fremgå av pasientens journal. OUS stiller spørsmål ved om ikke dette bør lovfestes, spesielt med henblikk på at det åpnes opp for drøftelse og utlevering av taushetsbelagte opplysninger uten samtykke.

OUS etterlyser regulering av referatskriving av drøftelsene, hva dette dokumentet egentlig «er», hvor dette skal lagres og hvem som kan ha rett til å få innsyn i det. Uansett om et eventuelt hjemmelsgrunnlag for lagring av referatet (behandlingen av personopplysningene) vil bli i helselovgivningen (pasientjournalloven) er det også et spørsmål om forholdet til offentleglova. Det fremgår av forslag til ny spesialisthelsetjenesteloven § 2-4 a siste ledd at den kliniske etikkkomitéen skal utføre sine oppgaver uavhengig og selvstendig. Kan det allikevel legges til grunn at referat fra drøftelse i kliniske etikkkomité kan sies å være et saksdokument for organet jf. offentleglova § 4 annet ledd? I så fall vil det måtte fremgå av OUS sin offentlige journal at det har funnet sted en drøftelse i kliniske etikkkomité.

Det må forventes at det i fremtiden kan bli flere innsynskrav og stor offentlig interesse for saker som drøftes i kliniske etikkkomité. OUS er et offentlig organ som yter helsehjelp til befolkningen på vegne av staten. Åpenhet om hva som skjer i sykehus har stor allmenn interesse. En drøfting i klinisk etikkkomité skal bidra til å analysere og klargjøre ulike perspektiv og verdier i komplekse etiske dilemma, slik at de berørte parter sammen med komitéen finner frem til akseptable løsninger. OUS anerkjenner pressens samfunnsoppdrag men vil allikevel minne om at det er helt avgjørende at drøfting i klinisk etikkkomité kan skje i en trygg og fortrolig setting

Unntak fra taushetsplikten ved underretning til andre land om tilsynsreaksjoner

OUS støtter at det gis klarere lovhjemmel for med hensyn til Statens helsetilsyns utlevering av taushetsbelagte opplysninger om tilsynsreaksjoner til andre forvaltningsorganer i Norge og i utlandet.

Utvidelse av varslingsplikten til Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom)

Departementet foreslår at varslingsplikten til Ukom skal utvides til å omfatte alle virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester. Dette innebærer at også den kommunale helse- og omsorgstjenesten, den offentlige tannhelsetjenesten og private tilbydere av helse- og omsorgstjenester vil få plikt til å varsle Ukom. OUS støtter at varslingsplikten til Ukom skal omfatte alle virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester og støtter at varslingsplikt til Ukom skal likestilles med varslingsplikten til Statens helsetilsyn.

Vår dato
06.05.2020

Vår referanse
18/13604-5

Det bør presiseres at vi i praksis får to tilsyn; Statens helsetilsyn og Ukom. Forskjellen mellom de to etatene bør beskrives tydeligere ved at de opererer uavhengig av hverandre og ved at Statens helsetilsyn skal sanksjonere og vurdere avvik fra lover og bestemmelser, mens Ukom skal analysere og utrede hendelsesforløp/faktorer som har hatt betydning for utfallet i saken. Sistnevnte kan dermed bidra til konstruktiv læring og forebygging av nye potensielt alvorlige hendelser og bør vurderes fremmet og propagert som et kvalitetssikrende tiltak. Det bør fremkomme tydeligere eventuelle konsekvenser dersom Statens helsetilsyn og Ukom kommer frem til ulike konklusjoner.

Med vennlig hilsen

Bjørn Atle Bjørnbeth
Administrerende direktør

Sølvi Andersen
Direktør stab

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur

